

Voorjaarsinspectie

Peter Liefbroer

Dit dagboek volgt de 'beginnerscursus' 1997 van het AOC Clusius College in Alkmaar. Deze cursus heeft een al jarenlange traditie en wordt georganiseerd in samenwerking met VBBN-vereniging Noord Hollands Midden. Cursisten komen uit heel Noord Holland boven het Noordzeekanaal en Amsterdam.

Het weer

Het weer speelt voor een bijenhouder een belangrijke rol. Zeker voor een bijenleraar. Mijn bijencursus plan ik voorafgaande aan de eerste theorieles. Dat wil

110

zeggen dat ook alle praktijklessen in principe zijn vastgelegd. Het is voor de cursus dus 'imkeren met een agenda', terwijl het eigenlijk 'imkeren met mooi weer' zou moeten zijn.

In 1997 was het eind maart, met Pasen, prachtig weer voor een voorjaarsinspectie, niet gepland natuurlijk. Ook het begin van de tweede week van april was schitterend. De geplande zaterdag 12 april was matig: 10-14°C, eigenlijk te koud, hoewel de enkele zonnestrallen nog wel wat goed maakten.

De voorbereiding

Voor de cursus zijn zeven kasten beschikbaar. De korf is meer een aardigheidje, om een seizoen lang te volgen, de korf wordt echter wel opgeklopt. De zeven kasten worden verdeeld over 21 cursisten, dat wil zeggen drie cursisten per kast. Dat lijkt dringen, maar dat valt in de praktijk wel mee omdat niet altijd iedereen kan. Soms wordt een kast wel eens twee keer geïnspecteerd.

Eerst verdelen we de kappen, berokers en beitels. Beginnende imkers hebben tenslotte meestal nog geen bijen en dus ook geen spullen. Dan demonstreer ik de methode van werken. Er heerst een gespannen sfeer. Gelukkig zijn mijn bijen over het algemeen vriendelijk, zeker aan het begin van het seizoen.

Werkwijze

De kasten staan op twee broedkamers met twintig ramen en een losse bodem voorzien van twee ventilatiegaten. We bekijken eerst de onderbak en daarna de bovenbak. We zetten de bovenbak met dekplank eerst apart, diagonaal (onderzijde raampjes gelijk met de onderkant van de broedkamer) op een omgedraaid dak. Na inspectie van de onderbak bekijken we de ramen van de bovenbak terwijl deze nog steeds diagonaal op het omgedraaide dak staat. Zo maken we de kans groter om de koningin te vinden: zit ze niet in de onderbak, dan zoeken we in de bovenbak, zonder dat ze snel naar de onderbak kan ontsnappen.

Inspectie van de onderbak

Eerst inspecteren we de onderbak. We beginnen met het verwijderen van een kantraam, om ruimte te maken en de overige ramen 'op te kunnen schuiven'. Het vertikaal hanteren van de raampjes wordt natuurlijk geoefend. In het midden van de kast is bij de meeste volken al broed in alle stadia (brijs). Er wordt druk gespeurd naar eitjes (staand en liggend), larven, gesloten broed en 'grijsjes' (jonge, pasgeboren bijen). In een enkel volk wordt al een dar gevonden, kunnen we mooi het merken en knippen op oefenen! De bedoeling is dat per kast (20 ramen) de ramen broed en de ramen bijen geteld worden. Verder wordt gelet op de aanwezigheid van voer en stuifmeel. Als een moeder gevonden wordt moet ze gearresteerd worden om haar later te merken en knippen.

Overzicht inspectie

De inspectie verloopt ondanks de eigenlijk te lage temperatuur heel voorspoedig. Niemand heeft handschoenen aangetrokken. En maar een enkeling heeft een steek opgelopen, zonder een allergische reactie.

Alle volken zijn moergoed! Gemiddeld hebben de volken 11 ramen met bijen (4 - 17) en 9 ramen met broed (4 - 15). Elke praktijkgroep heeft een moeder

gemerkt en geknipt, er is ook al geoefend op enkele darren. Twee al eerder gemerkte moeren zijn gezien. Nog drie koninginnen zijn ongemerkt. Ook de korf is moergoed en de raten zijn afgesneden met de kromme kant van een beitel bij de eerste spijlen. Zo is er voor het korfvolk ruimte om te bouwen.

Klaarmaken voor het fruit

De week na de voorjaarsinspectie maken we de volken klaar voor het fruit. Het weer is nog slechter: 8°C, geen zon. Het moet maar. We inspecteren deze keer alleen de onderbak. Broed blijft in het midden hangen. Oude raat, raat met gaten of veel darrencellen, raat met schimmel en raat met wintervoer wordt verwijderd en vervangen door uitgebouwde raat of kunstraat. In elk volk komt één velletje darrenkunstraat te hangen, om ervaring op te doen met varroabestrijding door middel van de darrenraatmethode.

Als de onderbak is gereorganiseerd wordt deze op de bovenbak gezet. Nu zijn de volken klaar om de appelbloesem te bestuiven en nectar te verzamelen.

Bovendien heeft de moeder weer volop ruimte om te leggen, zodat de volken de eerste weken nog niet zullen zwermen.

Tenslotte bekijken we de zonnewassmelter waarin al wat raat is omgesmolten tot zuivere bijenwas. En al zal niet 100% van de was op deze manier uit de oude raat worden gesmolten, de raampjes komen mooi schoon uit de smelter en er kan zo weer kunstraat ingezet worden.

DE

IMMENOHOOF

Alle bijenteeltmaterialen voor de moderne imker

Aanbieding:

**vuren Spaarkast
5 stuks à**

**f 180,00 per stuk
f 160,00 per stuk**

Geopend: Zaterdag van 8.00 - 12.00 uur en na telefonische afspraak. Harremaatweg 36, 3781 NJ Voorthuizen, 0342-472837 / 0653182006

bijen
FOTO VAN DE MAAND

Aan de rand van Hengelo, op het terrein van de IVN, staat de stal van VBBN subvereniging Hengelo Overijssel. In samenwerking met de IVN worden open dagen en lessen voor scholen georganiseerd. Op de voorgrond de honingboom (*Sophora japonica*), gepland bij het ingebruiknemen van de stal. Foto H.A. Melssen.